Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SODIŠČA (šesti senat)

z dne 30. januarja 2014*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah — Direktiva 2004/80/ES — Člen 12 — Odškodnina za žrtve nasilnih naklepnih kaznivih dejanj — Povsem notranji položaj — Očitna nepristojnost Sodišča“

V zadevi C-122/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunale Ordinario di Firenze (Italija) z odločbo z dne 20. februarja 2013, ki je prispela na Sodišče 15. marca 2013, v postopku

Paola C.

proti

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi A. Borg Barthet, predsednik senata, M. Berger (poročevalka) in F. Biltgen, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za P. C. P. Pellegrini, avvocato,

— za Kraljevino Španijo S. Centeno Huerta, agentka,

— za Italijansko republiko G. Palmieri in G. Palatiello, agenta,

— za Kraljevino Nizozemsko M. K. Bulterman, zastopnica,

— za Evropsko komisijo A.-M.Rouchaud-Joët in F. Moro, zastopnici,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da odloči z obrazloženim sklepom v skladu s členom 53(2) Poslovnika Sodišča,

* Jezik postopka: italijanščina.

sprejema naslednji

Sklep

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 12 Direktive Sveta 2004/80/ES z dne 29. aprila 2004 o odškodnini za žrtve kaznivih dejanj (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 15).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med P. C. in Presidenza del Consiglio dei Ministri (predsedstvo sveta ministrov) glede odgovornosti slednjega zaradi opustitve prenosa Direktive 2004/80/ES s strani Italijanske republike in škode, ki je zaradi tega nastala P. C.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 7 in 11 Direktive 2004/80 je navedeno:

„(7) S to direktivo se vzpostavlja sistem sodelovanja za olajšan dostop do odškodnine žrtvam kaznivih dejanj v čezmejnih primerih;[…]

[…]

(11) Uvede naj se sistem sodelovanja med organi držav članic za olajšan dostop do odškodnine v primerih, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno v državi članici, v kateri žrtev kaznivega dejanja ne prebiva.“

4 Člen 12 te direktive, ki je del Poglavja II te direktive, z naslovom „Nacionalne sheme odškodnin“, določa:

„1. Predpisi o dostopu do odškodnine v čezmejnih primerih, določeni s to direktivo, delujejo na podlagi shem držav članic glede odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju.

2. Vse države članice zagotovijo, da njihovi nacionalni predpisi zagotavljajo obstoj sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju, ki žrtvam zagotavlja pošteno in primerno odškodnino.“

Italijansko pravo

5 Direktiva 2004/80 je bila v italijansko pravo prenesena z zakonsko uredbo št. 204 o uporabi Direktive 2004/80/ES o odškodnini za žrtve kaznivih dejanj (Decreto legislativo n. 204 attuazione della direttiva 2004/80/CE relativa all'indennizzo delle vittime di reato) z dne 9. novembra 2007 (redni dodatek h GURI št. 261 z dne 9. novembra 2007). Ta uredba v zvezi z vsebinskimi pogoji za dodelitev odškodnin, ki jih plača italijanska država, napotuje na posebne zakone, ki določajo oblike odškodnin žrtvam kaznivih dejanj, storjenih na nacionalnem ozemlju. Vendar pa ti posebni zakoni ne vključujejo vseh vrst nasilnih naklepnih kaznivih dejanj. Tako ne obstaja poseben zakon, ki žrtvi kaznivega spolnega nasilja, kot je ta v postopku v glavni stvari, zagotavlja pošteno in primerno odškodnino v smislu člena 12 Direktive 2004/80.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

6 P. C. je predložitvenemu sodišču predlagala, naj Presidenza del Consiglio dei Ministri odredi plačilo odškodnine v višini 150.000 EUR, potem ko je bilo ugotovljeno, da je to odgovorno za opustitev izvajanja Direktive 2004/80.

7 Tožeča stranka je v podporo svojemu predlogu navedla, da je bila žrtev kaznivega dejanja spolnega nasilja, ki ga je storil M. Ta je bil obsojen na plačilo začasnega zneska odškodnine v višini 20 000,00 EUR. M te obveznosti ni izpolnil. Ob obsodbi je bil priprt, brez premoženja, brez zaposlitve ter prebivališča. Po mnenju P. C. bo ob izpustitvi iz zapora brez premoženja in izgnan iz Italije, kar pomeni, da bo izgubila vsakršno možnost za pošteno in primerno plačilo odškodnine z njegove strani. Vendar pa Italijanska republika ni sprejela ukrepov, potrebnih za zagotovitev poštene in primerne odškodnine, in je s tem kršila obveznost, ki jo ima ta država članica na podlagi člena 12 Direktive 2004/80.

8 Presidenza del Consiglio dei Ministri je predložitvenemu sodišču predlagalo, naj se predlog zavrne kot nedopusten in neutemeljen. Zlasti trdi, da je namen Direktive 2004/80 urejati le odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj v čezmejnih primerih, medtem ko je bilo zadevno kaznivo dejanje storjeno na italijanskem ozemlju in je žrtev italijanska državljanka.

9 Predložitveno sodišče v zvezi s tem meni, da če je cilj Direktive 2004/80 oblikovati ukrepe za olajšanje dodeljevanja odškodnine žrtvam kaznivih dejanj v čezmejnih primerih in omogočati, da se lahko žrtve kaznivega dejanja vedno obrnejo na organ v državi članici, kjer prebivajo, pa je mogoče člen 12(2) te direktive razlagati tudi tako, da zavezuje vse države članice, da sprejmejo instrumente za zagotavljanje odškodnine žrtvam vseh nasilnih naklepnih dejanj. V tem primeru Italijanska republika ne bi izpolnila obveznosti, ker je v nacionalnih predpisih določena ureditev odškodnin, ki je omejena na nekatera kazniva dejanja, med katerimi ni kaznivih dejanj spolnega nasilja.

10 V teh okoliščinah je Tribunale ordinario di Firenze prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 12 Direktive 2004/80/ES razlagati tako, da državam članicam dopušča, da določijo odškodnine za žrtve nekaterih nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, ali tako, da države članice zavezuje, da za izvajanje navedene direktive uvedejo shemo odškodnin za žrtve vseh nasilnih naklepnih kaznivih dejanj?“

Pristojnost sodišča

11 Najprej je treba opozoriti, da je iz uvodne izjave 7 Direktive 2004/80 razvidno, da se „[s] to direktivo vzpostavlja sistem sodelovanja za olajšan dostop do odškodnine žrtvam kaznivih dejanj v čezmejnih primerih“. V uvodni izjavi 11 te direktive je v zvezi s tem opredeljeno, da naj se „[u]vede sistem sodelovanja med organi držav članic za olajšan dostop do odškodnine v primerih, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno v državi članici, v kateri žrtev kaznivega dejanja ne prebiva.“

12 Sodišče je že poudarilo, da Direktiva 2004/80 določa odškodnino le pri nasilnem naklepnem kaznivem dejanju, storjenem v državi članici, ki ni država članica stalnega prebivališča žrtve (sodba Sodišča z dne 28. junija 2007 v zadevi Dell’Orto, C-467/05, ZOdl., str. I-5557, točka 59).

13 Vendar pa je v okviru postopka v glavni stvari iz predložitvene odločbe razvidno, da je bila P. C. žrtev nasilnega naklepnega kaznivega dejana, storjenega na ozemlju države članice, v kateri prebiva, tj. v Italijanski republiki. Zato položaj, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, ne spada na področje uporabe Direktive 2004/80, ampak le na področje nacionalnega prava.

14 Sodišče pa v položaju, ki je povsem notranji, načeloma ni pristojno odločati o vprašanju, ki ga je postavilo predložitveno sodišče.

15 Resda lahko Sodišče na podlagi ustaljene sodne prakse tudi v takem položaju poda razlago, za katero je bilo zaprošeno, če nacionalno pravo predložitvenemu sodišču nalaga, da v postopkih, kot je postopek v glavni stvari, odloči, da nacionalni državljani uživajo enake pravice, kot bi jih imel v enakem položaju na podlagi prava Unije državljan druge države članice (glej zlasti sodbo z dne 21. februarja 2013 v zadevi Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia in drugi, C-111/12, točka 35 in navedena sodna praksa). Vendar pa Sodišče ni pristojno, da bi se v okviru odločanja o predlogu za sprejetje predhodne odločbe izreklo o razlagi, če iz predloga ni razvidno, da mora predložitveno sodišče to dejansko storiti (glej v tem smislu sodbo z dne 22. decembra 2010 v zadevi Omalet, C-245/09, ZOdl., str. I-13771, točki 17 in 18).

16 Sodišče mora namreč v okviru delitve pristojnosti med sodišči Skupnosti in nacionalnimi sodišči upoštevati tak dejanski in pravni okvir, v katerega se uvrščajo vprašanja za predhodno odločanje in kot je opredeljen v predložitveni odločbi (sodba z dne 23. aprila 2009 v združenih zadevah Angelidaki in drugi, C-378/07 do 380/07, ZOdl., str. I-3071, točka 48 in navedena sodna praksa).

17 Vendar v obravnavani zadevi zadošča ugotoviti, da iz predložitvene odločbe, čeprav je Evropska komisija v pisnih stališčih trdila, da taka obveznost izhaja iz italijanskega ustavnega prava, ne izhaja, da predložitvenemu sodišču italijansko pravo nalaga, da mora P. C. zagotoviti enake pravice, kot bi jih imel v enakem položaju na podlagi prava Unije državljan druge države članice.

18 Iz tega sledi, da je Sodišče na podlagi člena 53(2) Poslovnika Sodišča očitno nepristojno za odgovor na vprašanje, ki mu ga je zastavilo Tribunale ordinario di Firenze.

Stroški

19 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

Sodišče Evropske unije je očitno nepristojno za odgovor na vprašanje, ki mu ga je zastavilo Tribunale ordinario di Firenze (Italija).

Podpisi